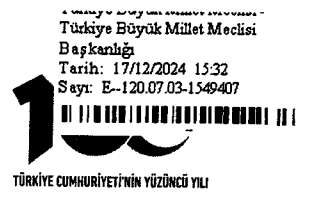

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-14104952

Konu : Soru Önergeleri (7/16145)

7/16145 GK 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.09.2024 tarihli ve 1496826 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ali ÖZTUNÇ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/16145 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/16145 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: A51A0FD2-FAB2-4651-9510-D9AEBE0D83D4

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ali ÖZTUNÇ'a Ait 7/16145 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımızın aile odaklı bakım politikası çerçevesinde yaşlı bireylere yönelik bakım hizmetlerinde temel bakış açısı; yaşlı bireylerin ailelerinin yanında, kendi sosyal çevrelerinden ayrılmadan bakımına öncelik vermektir. Bu kapsamda, aile yanında bakımı desteklemek amacıyla kurumsal bakım ile evde bakım yardımı, evde bakıma destek, sosyal yardım ve gündüzlü bakım hizmetleri birlikte, birbirini tamamlayıcı şekilde bütünleşik olarak sunulmaktadır.

Yaşlı bireylerin haklarını gerçekleştirebildikleri, kendi ihtiyaçlarına ve taleplerine uygun hizmetleri alabildikleri ve yaşam deneyimlerini gelecek nesillere aktarabildikleri her yaş için toplum inşa etmek vizyonu ile yaşlılık alanındaki yasal, kurumsal ve uygulamaya yönelik yapılması gerekenler için 2030'a kadar yol haritası niteliğinde olan Yaşlanma Vizyon Belgesi ve Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı; Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve yaşlılık alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve akademisyenlerin katkılarıyla hazırlanarak 29 Nisan 2023 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır. Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı'nda; Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma, Toplumsal Hayata Katılım, Herkes İçin Yaş Dostu ve Erişilebilir Ortamlar, Afet ve İnsani Bakımdan Acil Durumlar, Yaşlı Hakları, Uygulama ve İzleme başlıklı 6 politika alanında kamu kurum ve kuruluşları tarafından hayata geçirilmesi planlanan 183 faaliyet bulunmaktadır.

Diğer taraftan, yaşlı bakım hizmetlerimiz erişilebilir ve sürdürülebilir olup 60 yaşını doldurmuş olan tüm vatandaşlarımız kurumsal bakım hizmetlerinden yararlanmaktadır. Kurumsal yatılı bakım hizmetleri kapsamında 2024 yılı içerisinde Konya Seydişehir Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi açılmış olup, 2025 yılı ilk çeyreğinde ise; Eskişehir Fethi Yılmaz Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, İstanbul Göztepe Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, Nevşehir Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi ve Zonguldak Beycuma Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinin açılması planlanmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı hizmete açılacak olan huzurevlerimizde il nüfusu, yaşlı nüfusun il nüfusuna oranı, Sosyal Hizmet Merkezlerimize veya İl Müdürlüklerimize huzurevine yerleşmek için başvuruda bulunan yaşlı sayısı, sosyal hizmet merkezlerinde görevli kişilerce yapılan saha ziyaretlerinde huzurevi ihtiyacı olan kişilerin tespiti gibi kriterlere göre yeni bir huzurevi açılması planlanarak yatırım programına alınmaktadır.

Öte yandan, Şanlıurfa, Siirt, Diyarbakır, Erzurum ve Kırıkkale illerimizde Huzurevi yapılması yatırım programımızda yer almaktadır.

Geleneksel aile yapısının güçlendirilmesi temelinde yaşlıların toplumsal hayata aktif katılımını ve psikososyal açıdan daha sağlıklı olmalarını sağlamak amacıyla kurumsal bakıma olan ihtiyacı azaltacak ve ailelerin istihdama katılımlarını artıracak olan gündüzlü bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir.

Yaşlı bireylerin toplumla iç içe olmalarını sağlamak, biyo-psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere Bakanlığımıza bağlı gündüzlü bakım ve aktif yaşam merkezleri ile yaşamını evde yalnız veya ailesi ve akrabaları ile sürdüren sağlıklı yaşlıların sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olmak, yaşamları ile ilgili rehberlik ve mesleki danışmanlık yapmak, onlara kendi imkânları ile karşılamakta güçlük çektikleri konular ile

günlük yaşam faaliyetinde destek hizmeti sunmak, ilgilerine göre faaliyet grupları kurarak sosyal faaliyet düzenlemek suretiyle sosyal ilişkileri zenginleştirmek, aktivitelerini artırmak ve gerekli olduğu zamanlarda aileleriyle dayanışma ve paylaşma sağlayarak yaşam kalitelerinin artırılması amaçlanmaktadır. Bugün itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 41 Gündüzlü Bakım ve Aktif Yaşam Merkezinde yaşlılarımıza gündüzlü hizmet sunulmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı 169 Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezimiz hizmet vermekte olup, bunların yatak kapasitesi 17.591 dur.

Kuruluşlarımızdan 2019 yılında 13.888, 2020 yılında 12.105, 2021 yılında 12.686, 2022 yılında 14.115, 2023 yılında 14.644 hizmet almıştır. 2024 yılı Ekim ayı itibarıyla ise 14.662 yaşlımız hizmet almaktadır.

Huzurevi ücretlerimiz A,B,C,D şeklinde dört grup olup, ücretlerimiz 3.631,85 TL dir. Bununla birlikte, özel donanımlı bazı huzurevlerinde bulunan özel şartlara sahip odalar için belirlenen ücret bu tutardan fazla olabilmektedir.

Öte yandan, geliri olmayan veya ödeme gücü bulunmayan yaşlılardan ücret talep edilmemektedir. Bu kapsamda huzurevlerimizde hizmet alan yaşlıların yaklaşık 1/3'ü ücretsiz olarak hizmet almakta ve bu yaşlılarımızın ihtiyaçları için kendilerine ayrıca harçlık da verilmektedir.

Ayrıca, geliri olduğu halde huzurevi ücretini ödemekte zorluk yaşayanlar için indirimler yapılmaktadır.

Ülkemizde, toplam 18.142 kapasite ile faaliyet göstermekte olan 270 Özel Huzurevi bulunmaktadır.

Özel Huzurevleri ve Yaşlı Bakım Merkezleri 07/08/2008 tarih ve 26960 sayılı Özel Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım Merkezleri Yönetmeliği kapsamında iş ve işlemlerini yürütmekte olup söz konusu Yönetmeliğin "Ücret Tespiti" başlıklı 27'nci maddesi çerçevesinde kuruluşların ücret tespiti valilikler tarafından yapılmaktadır. Kuruluşların aylık bakım ücretleri il özelinde taban ve tavan fiyat olarak belirlenmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca 2022 sayılı Kanun kapsamında sosyal güvencesi olmayan ve aylık bağlanacak kişinin kendisi ve eşi dikkate alınmak suretiyle kişi başına düşen aylık geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan 65 yaş üstü vatandaşlarımıza yaşlı aylığı bağlanmaktadır.

Yaşlılarımızın yaşamlarını kendi evlerinde, ailelerinin yanında sürdürebilmeleri için yerel yönetimlerin evde bakım ve gündüzlü bakım hizmetlerini desteklemek için Yaşlı Destek Programı (YADES) bulunmaktadır. Türkiye'de ikamet eden ve hizmete ihtiyaç duyan, 65 yaş üstü yaşlıların korunması ve desteklenmesi ile biyo-psiko-sosyal bakıma ihtiyacı olanların yaşadıkları mekânlarda gerekli olan bakımlarının yapılarak yaşamlarının kolaylaştırılmasını ve

bu hizmetlerin ÷lke genelinde yaygınlaştırılmasını hedefleyen YADES ile bug÷ne kadar 141.710 kişiye hizmet verilmiştir.

Ayrıca yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın; ev temizliği ve kişiisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 2010 yılından bu yana SYD Vakıfları aracılığıyla uygulanan Yaşlı–Engelli Ev ve Kiřiisel Bakım Projeleri ulusal programa d÷nüştür÷lerek ÷lke genelinde yaygınlaştırılmıştır. Program kapsamında ihtiyaç sahibi olup kişiisel bakımlarını ve zaruri ihtiyaçlarını karşılayamayan yaşlı ve engelli vatandaşlarımız ile ağır kronik hastalığı nedeniyle kendi öz bakımını yerine getiremeyen vatandaşlarımız ikamet ettikleri evlerinde program kapsamındaki hizmetlerden faydalandırılmaktadır.

T÷m bu hususlara ek olarak mevzuat kapsamında belirlenen şartları taşıyan ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız; gıda, yakacak ve barınma yardımı gibi vatandaşlarımızın ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmesi amacıyla yürüt÷len tematik sosyal yardım programlarımızdan da faydalanabilmektedir.